

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG,

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készítőknek vissza nem adunk
Szerkesztőség: Wekerle-tér 504.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502
Hirdetéseket a legutányabb árban közlünk.

Szemle.

Tótesva, okt. 29.

Két esztendeje most, hogy a Felsőmagyarországi Hírlapot megindítottuk.

Célunk volt: ébren tartani a vármegyében az ellenzéki közvéleményt, ébren tartani a függetlenségi eszmét, a függetlenségi törekvéseket.

Két esztendő múltán a családás, a tehetetlenség mély keserűségével kell beismernem, hogy a cél elérése nem sikerült.

Nem sikerült ébren tartani az ellenzéki közvéleményt, mert nincs mit ébren tartani, mert nincs ellenzéki közvélemény. — A szabadságról rajongó szavunknak nem lett visszhangja Zemplén megyében, a független Magyarország eszményképének hívei nem adtak életjelt magukról. Csendes maradt a vármegye, mint egy nagy ravatal.

Bizony ravatal, amelyen kiterítve fekszik a vármegye nagysága, a vármegye történelmi múltja. Körülte, sirba készítve, nagy kötelességek, megszentelt emlékek, régi eszményképek, régi törekvések, — elmúlt érzelmeknek, kihűlt rajongásnak kísértő árnyai.

Kossuth Lajos vármegyéjében nincs már függetlenségi párt. »A dal, szülőföldjén, kibált.« Magyarországi függetlenségének zászlója ép abban a megyében lett hontalan, amelyből világképrázlató diadalútjára indult előzőtt félszáz esztendővel.

S mikor mi gyöngé kézzel, erős hittel, mégis bontogatni próbáljuk azt a szülőföldjén idegenné vált szent lobogót, fülünkbe cseng a csüggedés költőjének szava:

... Jer Oszsián!

A holtakat miért vedd fel?

Nincs többé Kaledónián

Nép, kit te felgyujtas énekkel!

Valami csudálatos istenverése van ezen a magyar nemzetet négy száz esztendeje. Mintha minden nép közül ép ezt választotta volna ki a sors, hogy gúnyt űzzön belőle.

Négy száz év óta rabszolgája már idegen érdekeknek, idegen hatalomnak. Négy száz év óta sokszor tett már véres kísérletet elrabolt — nem: ellopott — szabadságának visszavívására és mindig hiába.

Mert mindig akkor fogott fegyvert azért a szabadságról, akkor vívott érte félisteni harcot, mikor lehetetlenség volt a szabadságot kiküzdeni, mikor a sors és az egész világ a mi ügyünk ellen esküdtött össze.

Mikor pedig magától kínálkozott a függetlenség, mikor készen kínálta nekünk a sors s csak a kezünket kellett volna kinyújtani érte, akkor elfordultunk tőle, visszautasítottuk s ostoba kutyahűséggel nyaltuk meg azt a kezét, amely igát rakott ránk s a hátunkat vérig korbácsolta.

Igy volt 1741-ben, a »Moriámur« szegyenletes emlékü korszakában, így volt 1809-ben, mikor nem fogadta el a magyar Napoleon Szabadságot kínálójától, hanem bolond észszel sietett három százados zarnokának, az osztrák császárnak roskadozó trónját megtámasztani.

És így van ma is. A magyarok istenének különös kegyelme négy száz év óta immár harmadszor adja kezünkbe saját sorsunk intézését, — immár harmadszor fakkad ki számunkra a függetlenség piros rózsabimbója. Csak ki kellene nyúlni utána, csak le kellene szakítani. S lehetnének újra szabadok s megvethetnők az alapját a jövőd nagyság és gazdagság ledönthetetlen épületének.

S mi megint azt cselekeszszük, amit 1741-ben és 1809-ben tettünk. És a világnak ismét módjában van egy hitetetlen látványban gyönyörködni. Láthat egy nemzetet, amelynek a sors szabadságot kínál s ő rabszolga akar maradni, — nemzetet, amely szabadon fejlődhetne s nem engedi levenni nyakáról a jármót, — nemzetet, amely gazdag lehetne, s göröcsös makacssággal ragaszkodik a koldúsbohoz! — Ezt a látványt nyújtja most a világnak a magyar, a hősök unokája, aki ötven évvel ezelőtt Napoleon dicsőségét homályosította el szabadságról vívott harcaival.

Akkor előljárt Zemplén a szabadság harcában, — most az első sorban áll a szolgaság híveinek gyászos csapatában. Kossuth arcaképét még becsempésztek valahogy a vármegye termébe, de Kossuth lobogóját régen a lomtárba dobták.

És mi még sem szűnünk meg ebben a vármegyében a Kossuth Lajos ígét hirdetni. Mi tudjuk, hogy az az eszme, amelynek rajongói vagyunk, élni és győzni fog. Mert az istenség nem hallhat meg és a mi eszménk maga az istenség: a szabadság istensége!

Hirdetjük ezt azt eszmét most, mikor éjszaka van még, mikor viszhangtalanul hangzik el szavunk, mikor gyilkos álomra búvólten alszik a szivekben a szabadság vágya. — Hirdetjük a diadal fa-

natikus hitével, törhetlen reményével.

A diadal örömeiben jönnek majd osztozkodni számosan, a szabadság felkelő napját ezerek sietnek majd üdvözölni, ezer zászló hajlik meg tiszteletére, ezer hang kél hódolatára.

De szükség, hogy legyenek, akik az éjszakában is a nappal után sóvárogznak, az ébredés ígét hirdetik. Hogy ki ne vesszen azoknak az ígéknek az emlékezete.

Ez a tudat erősít meg elhagyatottságunkban további küzdelemre.

Busa Barna.

Városi közgyűlés.

Sátoraljaújhely, okt. 30.

A hétfői (29-iki) városi közgyűlésen a képviselők gyűlésében jelentek meg és ezért a polgári leányiskola céljára szánt Mezőssy néle telek megvételére — ingatlan szerzéshez a tagok 2/3-ának jelenléte lévén szükséges — a napirendről levették és a tárgyalás a polgármester november 29-ére újabb 30 napos közgyűlést tűzött ki.

Napirend előtt dr. Schön Vilmos kifogásolja a jegyzőkönyv hitelesítése körül követett gyakorlatot, mely a szerv. szabályzat 6. §-ának 41. pontjával ellentétes és a szabályrendelet tisztelet tartásával hitelesítő gyűlések rendszeres megtartását kéri. Mezőssy Gyula célszerűségi észrevételeivel szemben a polgármester dr. Schön felszólalását indokoltan tartja, ahhoz csatlakozik és a hitelesítő gyűlést okt. 31-én d. u. 3 órára nyomban kitűzi.

Ugyancsak a napirend előtt dr. Schön szóvá teszi a közös temetői felügyelői állás betöltését. Az eredeti temetői szabályrendeletben ugyanis a felügyelő kinevezésének joga a polgármester hatáskörébe utaltatott, de ezt a belügy-miniszter kifogásolta, mert a közs. törvény értelmében a kezelő- és segéd-személyzetet a közgyűlés választja. Az állás betöltése iránt intézkedést kér.

Székely Elek polgármester kijelenti, hogy ezen felszólalás is helyes és mi-helyt az átdolgozott szab. rendelet meg-erősítve visszaérkezik, az állás betöl-tését napirendre tűzni fogja. Időköz-ben ő ezen állásra ideiglenesen Fischer Emánuel alkalmazta és erről a szept. 28-iki gyűlésnek jelentést tett.

A polgármester bemutatja a Mezőssy-néle házban elhelyezendő polgári leányiskola céljaira szükséges átalakítá-sok tervrajzát és 6000 s néhány száz koronában összeállított költségvetését. Mindkettőt az építkezési bizottság és közszégi iskolaszék elnökei approbálták. Dr. Horinyay Béla kifogásolja, hogy va-lamint ezen ügyben, ugy általán az épít-kezéseknél az épít. bizottságot össze nem hívják, holott a bizottság a csin és rend érdekében esetleg jó eszmék-ek szolgálhat. Székely polgármester ki-jelenti, hogy a kisebb magánépítkezé-seknél a bizottságot csak kiméletből nem hívják, de ha kívánják, ő minden építkezési engedélyt bizottságilag tárgyalatni fog. A szövegben levő tárgy-alon pedig a szept. 28-iki gyűlés csak a két bizottsági elnök véleményének beszerzését rendelte el és ennek eleget tett. Megnyugtatta a gyűlést, hogy a ház vétel és az átalakítás igen előnyös

a városra és megbízást kér, hogy a munkálatokat a költségvetés keretében sürgősen elvégeztesse, hogy január 1-én az államnak a polgári leányiskolát épü-letestül átadhassák.

A közgyűlés dr. Horinyay felszólalá-sát pártolva, az építkezési bizottság rendes működését kívánja. Egyuttal a bemutatott tervet és költségvetést el-fogadta.

Kapás Aurél, néhai v. főjegyző öz-vegyének 333 kor. temetkezési járulé-k megzavaszatott; de élénk vitát szült nyugdíjazásának kérdése. A tanács nem talalta teljesnek a néhai főjegyző megkívánt tiz esztendői közszolgálatát és ezért csak végkielégítést szavazott meg az özvegynek. Kapás Aurél u. i. a vármegye szolgálatából lépett a vá-ro-s szolgálatába és a megyei nyugdíj-alapba befizetett járulékait ugyanakkor átszolgáltatták a városi nyugdíjalapba.

A városi nyugdíj szabályzat szerint a szolgálati idő az eskütelétől számitandó, ez alapon a tanács a megyei szolgálatát is az eskütelétől számitotta s így a tiz évhez csekély idő hiány-zának. A városatyák azonban nem vol-tak e nézetben, hanem úgy döntöttek, hogy a megyei szolgálat ideje a me-gyei nyugdíjszabályzat értelmében a kinevezés keltétől számitandó, mi által a tiz év teljessé válik. Reichard Mór, ki nemcsak a jogosságát, hanem a méltányosságot is szem előtt tartani kívánja, továbbá Staut József, Hönch Dezső, Kincsesy Péter és id. Mezőssy Gyula felszólalásai után, kik mind a tanácssal ellentétes álláspontot fog-latnak el és a polgármester abbéli ér-velése ellen is szóltak, hogy a közgyű-lés megadhatja ugyan az özvegynek a nyugdíját, de csak a házi pénztár s nem a nyugdíjalap terhére — a gyűlés többsége Kapásné nyugdíjigényét a tiszvis. nyugdíjalap terhére megállapította.

A színházi rend fentartására alkotandó szabályrendelet tervezetét a fel-olvasása előtt dr. Schön Vilmos a szab-lyrendeletek tervezeteinek kinyoma-tását és előzetes kiosztását kéri, — id. Mezőssy Gyula ezt pártolja, mert már túl vagyunk a szervezkedés roham-mos teendőin és helyes, hogy az ily tervezeteket előzetesen ismerjék a köz-gyűlés tagjai; kifogásolja egyuttal, hogy a tervezet a közigazg. szakbizott-ság mellőzésével került napirendre.

A polgármester oly értelmű válasza után, hogy ezen tervezetet a szindgyűi bizottság a kassai szabályzat mintájára dolgozta ki, hogy rövid, tehát könnyen megérthető és sürgős is, a szab-lyrendeletet érdemben tárgyalás alá vették és elfogadták. De kijelentette a polgármester azt is, hogy ezentul a nyilvánul őhajnak megfelelően a szab. rendeleteket a szakbizottságok közre-működésével kidolgozni és előzetesen sokszorosítva szétosztatni fogja.

A polgármester javasolja, hogy a város hivatali és egyéb középületei, tüzoltóaktanyaa, közös temető, vágó-híd stb. telefonnal összekapcsoltsanak. Minthogy a fát a város saját er-dejéből adja, a költség kb. 200 korona volna. — Dr. Horinyay kifogásolja e tervet, mert az utcákat újabb fadoron-gokkal elcsufítani és szukíteni nem cél-szerű. Kincsesy Péter ehhez csatlakozik, e célra a villanyvilágítási vereteket ajánlatná igénybe venni és ajánlja, hogy egyuttal tüzjelző állomások is létesít-tesse. — A polgármester kijelent

hogy a villanyvezetékét e célra használni nem lehet, hanem a hazakönnyeztetéket kell létesíteni és a költség oly nagy, hogy alig lesz megvalósítható. Dr. Haas Bernát indítványára határozott, hogy a tanács illy kombinált telefonhálózat tervét és költségjegyzékét összehállította s érdembeni döntést végeztet bennem.

Szekely polgármester bejelenti, hogy Dr. Schön Vilmos a közös temetői szab. rendelet névelő §§-ának módosítására iránt részletes indítványt nyújtott be. Ez igen szép és fáradságos munka, de felolvását és tárgyalását későbbre halasztani kéri, mikor a közigaz. és pénzügyi szakbizottságok véleményével együttesen újból napirendre tűzve lesz. Elfogadtattott.

A legutolsó pénztárvizsgálatról felolvasott jökönyv tudomásul szolgált.

Végül megállapították az 1901. évi virilisz képv. tagok névjegyzékét, mely 15 napi közszemlére kiteendő.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

≧ **Megegyi pénztárvizsgálat.** Molnár István főispán f. hó 29-én a megyei házi és gyámpénztárát megvizsgálta és teljesen rendben találta.

≧ **A Kaszán megjelenő „Felsővidék”** legutóbbi számában az újhelyi közügyek körül egy év óta teljesített hírszolgálatára visszatérő követezőket is mondja: »Odajutunk, hogy ha valakinek kifogása lesz Újhelyben a városi közigazgatás ellen, kénytelen lesz falragaszon folszállani, mert lapban csak a miénkben lehet, közgyűlésen pedig leültetik az embert.»

A nélkül, hogy a »Felsővidék« munkásságát gáncsolni kívánók, kijelentjük, hogy lapunk hasábjai mindenkié, aki a városi vagy általan a közigazgatás ellen panaszra vagy észrevételre okot talál, a közérdek pártatlan szolgálatában rendelkezésére állunk.

≧ **Iskolánk.** Lapunk utolsó számának azonos című közleményére vonatkozólag illetékes helyről azt a felvilágosítást nyertük, hogy az állami elemi iskola céljaira a város által bérlet egy helyiségekkel a kir. tanfelügyelőség megelégedve nem volt és ezt felsőbb helyen tudomásra hozta. Mivel megfelelő üres helyiségek rendelkezésre nem állottak és a tanítási idény beköszöntött, a kellemetlen helyzetbe oda-fent belenyugodtak. Nos — ez abszolva a tanfelügyelőséget, de nem a város kormányzatát, mely m. é. decemberben iskolabővítésre pénzt kért és kapott a közgyűléstől, a kölcsönt fel is vette még az év elején, talán fel is használta, de az elkerülhetetlen építéshez maig sem fogtak hozzá. Így állott elő a helyzet, hogy Körossy Henrik központi tanfelügyelő jegyzőkönyvébe vétette, hogy az állami iskolák botrányos módon vannak itt elhelyezve. Miként hangolhatja ez városunk irányában — a minisztert?!

Sőt a kormányzati kapkodás újabb jelenségeivel állunk szemben. Mult szepember hó 5-én a polgármester bemutatta az elemi iskola bővítésére, igazgatói lakás és a polgári leányiskola felépítésére vonatkozó terveket. Valamennyi a ref. egyház tiszken lett volna építendő a már meglévő iskolai épület mellett. A már megszavazott 100,000 koronához még 50,000 korona hitelt kért a közgyűléstől, mely azt meg is szavazta. De ez egy kivethetetlen terv volt, melyet felsőbb helyen semmi szín alatt nem engedélyeztek volna. Aludtak hát rá egyet — és másnap megvették a Mezőssy né házát polg. leány iskolának.

S most nyakra főre építenek benne, »háziak« átalakítják, — a községi törvénynek, mely az ingatlan szerzést bizonyos szoros eljárások köti és megtilta, hogy illy szerzési szándékot a határozat jogerőre emelkedése előtt megvársítsanak, egyszerűen fittyet hanyagnak, mert »körműnkre égett a do log.« Január 1-éig készen kell lenni az épületnek és berendezésnek, hogy az állam átvehesse. Mert hiszen a községi

jelleg és teherviselés csak ideiglenes, csekély 4 hónapra terjed — hangzott a polgármester ur dícekvő beszámolója a fővárosban járt küldöttség sikeréről — 1901. január 1-én átveszi az állam szöröstől börtöstől. *S. sine arrol értesülünk, hogy a miniszter e napokban leirt, hogy 6. 1901. január 1-én a polg. leányiskolát át nem veheti, át nem veszi. Talán szept. 1-én rákerül a sor. Viseeljük tovább a terhet.*

S mi lesz az elemi iskola bővítésével? felülítik a ref. egyház telkén? Még nem tudhatni, mert ismét új ötlet merült fel. Szeretnénk a miniszterrel új alkut csinálni, ne értelmezze szigoruan a szerződést és építsen az állam költségén. Ha pedig ez nem sikerülne, van friss terv, olesőbb és jobb, mint az előbbi. Egyszóval városunk kormányzó egyik napról a másikra megveszik az ideáikat, mint Saturnus a gyermekeit.

≧ **Tövedés vagy buzgóság?** A városi tanács e hó 28-án tartott üléséről kelt hírtudományt olvastunk a zold táblákon, melyekről közhírul adatik, hogy az 1901. évre szóló költségelirányzat tervezete elkészült és október 28-ának regg. 8 órájától fogva 15 napon át a tanácsteremben közszemlére tették. — Vagy tövedés van a datumokban, vagy 28-án kora hajnalban ülészetek a tanács! Egyébként joga van minden helybeli adófizetőnek a törvényes 15 nap alatt a költségvetés elleni észrevételeit a tanácshoz benyújtani. Ez azonban talán mióta Újhely és a törvény áll, meg nem történt. Milyen jó dolog lehet »valak és siket népfelkelőket« kommandirozni?!

HIREK.

Halottak napja.

Mennyi gond, baj szüntelen,
Mennyi lázas küzdelem!
Mig az élet harcát vívjuk
Napról napra száz csatán:
Nincs időnk könyhullatásra
Elhunyt kedvesink után.

Egy nap, egy pár óra tán,
Mit élő a holtra szán.
Holnap ki a temetőbe...
Egy köny, egy pár koszorú...
»Dies irae, dies illa«,
Zeng a gyászdal szomorún.

Holnap némán fejet hajtunk,
Néhány sóhaját elsőhajunk,
Aztán, — a gyertyák leégtek,
A gyászmise véget ért,
S folytatjuk a kíméletlen
Küzdelmet az életért.

Az a megítésselő bizalom, mely olvasóink részéről lapunk iránt mindinkább megnyilatkozik, arra indít bennünket, hogy olyat nyújtsunk olvasóközönségünknek, mely az irántunk tanusított megítésselő bizalom viszonzása lesz.

Lapunk minden egyes előfizetője, aki lapunkra okt. elejétől kezdve egy félrevelé elfizet, újvíl ajándékképpen egy díszes naptárkapt, mely minden könyvtárnak díszre lesz.

Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét erre a mi újvíl ajándékunkra s kérjük, hogy azt az irántunk való megítésselő bizalom viszonzásaként kegyesen fogadni szíveskedjék.

— **Változás a szerkesztőségben.** Bíró Pál lapunk volt felelős szerkesztője s legutóbbi szerkesztő-társja végleg kiválván a lap kötelekéből, mátol fogva lapunk szerkesztő-társa Rosner Imre lett.

— **Lapunk szerkesztőségi irodája** mátol kezdve a Kazinczy-utca 504. sz. (Girethné-fele) házában az emeleten van, hol lapunk barátait d. u. 1—2 és 5—6 óra közt bármikor szívesen látjuk.

— **A honvédség köréből.** Csibur László őrnagy. zászlóalj legutóbbi volt parancsnoka alezredessé, Szepessy Kalman és Barthos István II. osztályú századosok, első osztályú századosokká, Kovács Béla kezelő hadnagy főhadnaggyá, Rába István tiszthelyettes hadnaggyá lépett elő.

— **Uj bírák.** A király Károlyi Aladar dr. kassai ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a sátoraljai helyi törvényszékhez bíróvá, — Halaktovics Jenő dr. szerencsi járásbírósigát allegyőt a telekessyvi betérőszekesztők állományába albiróvá, Gál Lajos szabadkai törvényszéki jegyzőt a helybeli törvényszékhez albiróvá kinevezte.

— **Ügyvéli körökből.** A kassai ügyvédi kamara folyó hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya az ügyvédi gyam és nyugadji intézet létesítése volt. — Ugyanek szombaton a helybeli ügyvédek is népes gyűlést tartottak, melyen újból megvitatás tárgyát képezte, mikép lehetne a városban juttatni a Sátoraljai helyi létesítendő ügyvédi kamara tárgyában megindult mozgalmat.

— **Uj telekessyvi hivatal.** A giráltyi kir. járásbírósigát az igazságügyi miniszter telekessyvi ügyekben bírói hatáskörrel ruházta fel.

— **A Schreyer nővérek hangversenye.** mely f. hó 29-én este a megyehaza nagyteremben a közölt program szerint folyt le, csakugyan élvezetes beköszöntőnek bizonyult. A fiatal művésznők teljes érkeletit sikerrel jeleztek fel; de mondhatni, boszankodunk éppen azon elemek túlsúlyára lánán, melyek nálunk a »társadalmi vezetői« alaknak lenni Ugy látszik, költéségerzőtők és alkotókészségök csak elismert nyághírű művészekénekek szemben tamad fel. Ez azonban kisvárosi nagyozás, mely divatos laknak szeret hódolni. Tényleg az ifju Schreyer-nővérek művészeté teljesen beilleszkedik a nagyvárosi koncertek keretébe. Művészi képességök hatását egyéniségük úde rokonszenvenessége, az ifju szép nem bája emeli. A szép szamu, művelt közönség, mely a termet majdnem egészen megtöltötte, igen kellemes estét töltött. A tetszés és elismerés minden szám után zajosan nyilvánult. A két vonós négyesben s főképp Csajkovszky »Andante cantabile« remek művészetben a négy művészhölgy összejátéka annál teljesebb hatással érvényesült, mivel vonós négyest hivatott zenésznőktől közönségünk még alig hallott. Schreyer Harryet, a prim-hegedűsnök, szólojateka különösen Svendsen »Romance«-ában a legszebb művészetehetségét igazolta. A norvég zeneköltő e művének behelzőlő érzelmese dallama a huorokk valósággal a szivekbe löpözött. Hasonló dícsérettel szólhatunk Schreyer Paula gordonkajátékáról, ki a »Polonaise de Concert« klasszikus zeneszámmal jobban eszkellett, mint a »Magyar Ábránd«-dal. Elismert érdemel édes atyjok. Schreyer Harry ur is, ki épp oly jeles kiséző zongoraművész, mint amily burgo impresszió Hisszük, hogy a sors beváltja majd a sok szép reményt, mely Istentől megáldott leányai tehetségéhez fűz.

Sárospatak. Jeletük már, hogy Sárospatakon dr. Kiss Sándor és Witt József szerkesztésében új társadalmi heti lap indult meg, amely szülővárosra neveléssel és műveléssel foglalkozik. Az új lap két első számából nemes, helyes programot, komoly, becsületes törekvést olvastunk ki, s örömmel látjuk, hogy célja és iránya a miénkkel egyezik. Ép azért testvéri szeretettel üdvözöljük, s reméljük, hogy állandóan a legjobb viszonyban s váltve fogunk küzdhetni egyutt a közös eszmékért s érdekekért. Sárospatakj ügynésségére, mint intelligenciájára második községe a vármegyének, ami pártunknak pedig mindig legerősebb lézke volt, a függetlenségi törekvések innen indultak ki, innen áradtak szét a vármegyére. Ez az évszázadok hagyományait megszentelt város — fájdalom — most nem az, ami volt, s aminek lennie kellene. A nemzeti érzés, a függetlenségi eszme tisztelete kiálvóban van ott is. Pedig ha mindenki elpártol is ettől az eszmétől, Patakknak nem szabad elpártolni, s különösen nem a vármegye jóvőjének, a patakki ifjuságának. Mi lesz belőlünk, ha már a fiatalág lelkét is megéjti a közöny, az opportunizmus? A hadoklő érzelmeket felrazeni, új életre keltetni: ez legyen legszebb hivatása

a »Sárospatak«-nak, s ehhez adjon neki erőt és kitartást a magyarok istene!

— **Fürdőárok.** Az újonnan atalakított Diana fürdő megnyitásának napja még nincs ugyan megállapítva, de a fürdőárok a városi előjáróság már megszabta a következképen. **Gözfürdő.** a) Férfaik részére: Hétfőn, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton délelőtt 1 kor. 20 fill. Vasárnap egész nap 1 kor. b) Nők részére: Kedden délelőtt, pénteken délután 1 kor. 20 fill. c) Gyermekek részére: Fenti napokon és időben felnőttek kíséretében 70 fillér. Személyre szóló 10 bérlet-jegy 10 korona. Zuhany. Zuhany fürdő hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton délután 40 fillér. Személyre szóló 10 bérlet jegy 3 kor. **Mor fürdő.** Egy személyre 2 kor. 40 fillér. (Ruhával.)

— **Kádfürdő.** I. osztály 1 kor. II. osztály 70 fillér. III. osztály 50 fillér. Gyermekek felöltök társaságában egy kádban 20 fillér. (Ruhá nélkül) 10 éven felüli gyermek után egész jegy váltandó. — **Ruha.** Lepedő 12 fillér. Törölköző 8 fillér. Szappan 8 fillér. Füvek vagy más szerke használata csak a harmadik osztályban van megengedve, aki azonban azt az első, vagy második osztályban is használni akarja, kölesre előre bejelenteni és ezért külön 3 koronát fizetni. — A fürdő nyitva van: Március 1-től október 31-ig reggeli 6 óratól esteli 8 óráig. November 1-től február 28-ig, reggeli 7 óratól esteli 6 és fél óráig. Husvét, karácsony, pünkösdü ünnepek két első napján, valamint minden vasárnap a kádfürdőknél 20 százalék engedmény.

— **A sátoraljai helyi dalárda** működő tagjai a múlt héten keztek meg *Vágyó* Gyula karmester vezetésével tanórákat. A dalárda — mint értesülünk — valószínűleg még ez év folyamán Nagymihályba készül átrendülni, ahol egy rendezendő ünnepség alkalmából fog közreműködni.

— **A városi kaszinó folyó évi** november hó 3-án választmányi ülést tart, mely alkalommal a kaszinó új helyiségének bérlete és új tagok felvétele tárgyában fognak határozni.

— **A helybeli izr. iskolás gyermekek** segélyző ogylet f. hó 28-án kozmai Kun Frigyes elnökléte alatt választmányi ülést tartott, melyen a szokásos ruhakiosztás előkészítése iránt intézkedtek.

— **Halálozás.** Thomán Vilmos kereskedő élte 66. évében elhunyt. Vasárnap temették nagy részvét mellett Thomán Sándor dr. és öz. Kun Somán atyjukat, Teich Zsigmondné, Thomán Dávid dr. és Thomán Jakab dr. járásorvosok testvéruket, Thomán István zenekadémiái tanár és Thomán Miklós dr. ezredorvos nagybátyjukat gyászolják az elhunytban. Ravatalnál *Singer* L. nyug. néptanító bucsuztatá el a halottat rokonai nevében.

— **Szerencsétlenség.** A Lőcsa Andras helyi gőzmalomban alkalmazva levő *Begala* János 15 éves tanácsosulyan megadta az árat, sajant vigyazatlanságának. A gőzgerg szija mindkét kezét elkaptá és összetörtte, ugy hogy egész életén keresztül aligha fogja kezét használhatni.

— **Mádi állapotok.** Furesa állapotok ualokdnak Mádón. Nem első eset a legközelebbi napokban, hogy urt emberek utcai verekedéséről kell hírt adnunk. Mint ottani tudósítónktól értesülünk, legutóbb B. M. borkereskedő szombaton W. M. tképnárti titkár szulysan megsértette, s midőn ez az utcan találkozza vele, őt emiatt kérdőre vonta. B. M. botját emelte ra. Természetesen W. M. sem hagyta a választ meg esatlanosab replica nélkül, mire a legesinosabb verekedés és utcai botrány fejlődött ki. Szeretnénk már mádi levelezőnkől kellemesebb dolgok felől hallani hírt.

— **Andrássy Gyula gróf szobra.** Megyeünk nagynevű szülőte gróf *Andrássy* Gyula lovasszobrának két mintáját most állították fel az Országház-téren. A szobornak fából kiforgatott egyik mintáját az új országház déli szárnyán helyezték el, a másikat a főhomlokzat elé, szemben az Alkotmány-utcával. A zo-

borbizottság, élén Podmaniczky Frigyes báró elnökkel, az eddigi megállapodás szerinti, a jövő szerdán tartja meg a helyszíni szemlélt, hogy ennek alapján véglegesen döntsön az elhelyezés ügyében.

— **Tűz a vidéken.** Gálszécsről íjta tudósítók, hogy a közeli Kis Perényben tegnap tűz pusztított. A tűz Nagy János pajafájában keletkezett és a szűk időben csakhamar elharapódzott. Tizenkét ház és számos melléképület lett a tűz áldozata. A kár jelentékeny.

— **Elvesztett a rutének pénze.** Az év elején, február hóban történt, hogy Egán Ede a felvidéki rutén nép segítségére irányított kormánytevékenység vezetője a munkásság «Csillag» végelönlésének az ott megtartott nagygyűlés előtt, táskájával együtt 8000 koronát — tudniillik a kormány által a rutén nép között kiosztandó jutalomdíjat — megörösz végett átadta. A végelönlés szekrényébe rejtette el a taszkát a pénzzel, ahonnan az, míg Egán Ede visszatért, nyomtalanul eltűnt. A gyuan Morgenstern Adolf és Weisz Chaim ellen irányult, s a fővárosból is feljött deduktív nyomozása után vádlottak letartóztatottak. Az elővizsgálat megéjtése és tanúk beidézése nagy munkát adott a törvényszéknek, s így a végítárgyalás csak e hó 18-án vette kezdetét négy napon át tartott. A törvényszék a végítárgyalás alkalmával Illiczyk Sándor elnöklet alatt Mariassy Árpád és Varga József dr. törvényszéki bírákból alakult. A vádat Szabó Bertalan kir. ügyész képviselte. Morgenstern Adolf védőjeként Roth Gábor ügyvéd helyettese Reismann Simon; Weisz Chaim védelmét Balkanyi Gyula dr. ügyvéd képviselte. A tárgyaláson megjelent Egán Ede és a jogügyi igazgatóság képviselője. Hetven tanúnál több lett kihallgatva, s ezek vallomása, a két terhelt tanuval szemben, a vád alapját megdőntötte. Az ítélet kihirdetése e hó 22-én délelőtt történt meg, mely a vádlottakra teljesen felmentő volt, sőt a vendéglősnél bízottakkal lefoglalt értéknemű azonnali visszazolgáltatását is elrendelte a törvényszék és az államkincstár mint vádlott 1620 korona költség megtérítésében elmarasztalta.

— **Megbüntetett holápdások.** A legutóbbi időkben városunkat is elárasztották az ugynevezett holápdások szelvényekkel. Ilyen szelvényeket küldött szét az országba két fővárosi i. arasz, névszerint Freund Salamon szabónester és Heindlich Salamon cipész s azt ígérték, hogy egy pár cipőt 15 krajcárért, ruhát pedig 1—2 koronáért adnak azoknak, akik vesznek e szelvényekből s egyet megtartanak, a többi tovább adják: aki azután egy hozzájut egyhez, annak ismét ötöt kell eladni s így megy az tovább, hogy meddig, azt nem lehet tudni, azt azonban igenis, hogy a ruháig és cipőig bajosan. A holápdá szelvény e két mestert az előjáróságok vették pártfogásukba s egyenként 600—600 koronára büntették meg őket. A kereskedelmi miniszter most a büntetést jóváhagyta.

— **A F. M. K. E. a magyar iparért.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely Magyarország felső megyéiben egész erejével tejesíti a magyar kultúrát, nemcsak iskolákat, kisközdövéket, nép és ifjúsági könyvtárakat, dalosköröket alapít, de szolgáltatásokat tesz a magyar iparunk érdekében. Tizenegy törvényhatóság kiterjedő hatáskörében hazafelszólással munkálkodik, hogy kiszorítsa a magyar korona területéről az idegen iparcikkeket. Ezáltal a magyar gyűjtőnek csínál propagandát. Szerződésre lépett a budafoki Unio Magyar Általános Gyűjtőgyárral, hogy F. M. K. E. gyűjtő elnevezéssel, Magyarország egész területén, magyar gyártású u. n. svéd gyűjtőket hoz forgalomba. Az új gyűjtők igen tetszős külsejűek, s a magyar gyűjtőiparnak teljes versenyképességet biztosítanak a külfölddel szemben. 4 féle gyűjtő van: szalon és gazdasági használatra s egy egy kisebb zsebskatalya dohanyzó és utasok céljaira: A F. M. K. E. gyűjtők a napokban jelennek meg a közforgalomban. Aki

ezeket a gyűjtőket veszi és fogyasztja, nemcsak a magyar ipart, de a magyar közművelődés érdekeit is előmozdítja, mert a gyár a gyűjtők jövedelmének 5 százalékát a F. M. K. E. kulturális céljaira ajánlotta fel. Kérünk, követelünk, fogyassunk tehát mindentűn F. M. K. E. gyűjtőt.

— **Postai utalványok háznál való kifizetése.** November hó 1-től, az utalványok összegét, mint már jeleztük, a címzeteknek lakásai. vagy üzlethelyeiseiben fogják a levélkézesítők kifizetni és pedig darabonként 4 fillér kézbesítési díjért. Ha egy személynek egyszerre öt darabnál több utalványa érkezik, ezek külön csoportos átadó venyvennyel kézbesítettek. — Az öt darabot meghaladó utalványokért már csak 2 fillér kézbesítési díj jár, legkevesebb azonban ez esetben is 20 fillér. A csoportos átadó venyvennyel kézbesített utalványoknál elegendő a venyven aláírása, míg az utalványokra csak bélyegző lenyomatot kell alkalmazni; az egyes vagy csoportos átadó venyvennél átadott utalványok azonban eddigi módon nyugtanzandók, sőt az előbb említett esetben is, ha a címzett betűgyűl nem rendelkezik. Utalványösszegek családtagok 40 koronáig meghatalmazás nélkül is átvehetnek, olyan egyéneknek azonban, kik gyakran távol vannak, célszerű meghatalmazással megjelölni, mert a másodikban kézbesi teletlenül maradt utalványokat a címzett már csak a hivatalban veheti át.

TANÜGY.

∞ **Adomány.** Szabados Mihály nagyruszkai gör. kath. lelkész az e. m. néptanulmányi alap javára 100 koronát adományozott.

∞ **Választás.** A sátorajauhelyi róm. kath. elemi fiúiskolában megválasztott két tanító állásra, e hó 20-án tartott egyháztanácsi ülés Tihanyi Bela szigeti és Okorovszky Ernő okl. tanítókat választotta meg.

KÖZGAZDASÁG.

* **Figyelmeztetés.** Az Osztrák-Magyar Bank a hozzá leszámlázott végett benyújtott váltókban az összeg értékének megjelölésénél a «korona» és a «fillér» németül «Krone» és «Heller» szónak teljes kiírását vagy pedig K és f németül K és H betűkkel (a betűk után pont, vagy vessző nélkül való rövidítést) kivanja, s az olyan váltókat, amelyekben az érték ettől eltérően van kifejezve, visszatartja.

* **Vedekezés olasz borhozatal ellen.** Több megye közönsége és ezek közt Zemplén is feliratban kérte a képviselőházt, hogy a magyar borokat a beözönlő olasz bor ellen megfelelő védelmezés juttassa. Az 1898. évből rendelkezésünkre álló bortermelési és külkereskedelmi adatok — írja a «Vasuti és Házjártás Hetilap» — tényleg sürgetős szükségessé teszik a hazai borok védelmét. Ime: 1898. évben az összes bortermelés 1.304.749 hl. volt, a mi sulyban (hordóstul) 1.9 millió méterm. sa. Ugyanebben az évben a behozatal 1.265.763 mm. volt 29.7 millió korona értékben, a mely mennyiségből Olaszország egymagában 917.459 mm-t importált 20.2 millió korona értékben. Borkivitelünk 490.051 mm-t tett ki, ebből Ausztriába ment 630.637 mm. Habár kivitelünk majdnem 50 százalékkal rosszabb a behozatalnál, megjavítja a mérleget némileg az, hogy a kivitt boraink az értékesebbek közül valók, mintal a kivitt értéke 30.4 millió korona, tehát az érték-mérleg aktív. A behozatal rohamos emelkedése mégis határozott és nagy gazdasági baj, mert az olcsó olasz borok a szőlő-rekonstrukció iránti törekvéseket rontják le. A behozatal megnehezítése nemcsak vámpolitikai, hanem tarifarajti kérdés is. A vámpellemlés politikai viszonyaink között aligha fog a kereskedelmi szerződések megújításakor kedvező döntéshöz jutni s így inkább a magyar vasutak tarifáinak in-

tézkedéseivel lehetne enyhíteni a bajon. Az államvasutakon ugyanis a bor teljes kocsiarányában, azaz I. külön díjszabás szerint díjazandó, ami az A) osztályllyal szemben mintegy 15—10 százalékos díjcsökkentést jelent. A vonatkozó megállapodások szerint ezt a kedvezményt nem lehet származáshoz kötni s így azt az olasz bor is élvezi. Ha azonban az ugy sem nagy bortermelet zágráb—fümei vonalánál, melyen keresztül az olasz bor leginkább beözönlök, kizárnák a kedvezményből és illetve az A) osztály díjtételeit alkalmaznák, az ezáltal 100 kg-onként mintegy 84 fillért kitevő díjdrágulás ideiglenesen elég jól vélelne a hazai borokat az olasz bor túlzott versenyé ellen.

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtészeki tárgyalások.

Sátorajauhely, okt. 30.

Szenzációs napja volt hétfőn a sátorajauhelyi esküdtészeknek. Homoki Antal, az ungmegyei Kis-Geéz község református lelkésze út a vadlottak padján sajtó útján elkövetett vallás elleni kihágással vádolva. Az inkriminált cikk «Sok jó tanács» cím alatt a «Sárospataki Lapok» f. évi február 5-iki számában jelent meg s a kövöld annak következő pontja ellen irányult: «Műveltnék nevezhető-e az a publikum, melynek tagjai a közelmúltban a gyulafehérvári pápista püspök vezetése alatt jámbor juhnyáj módjára ki-segérgetett egy Máriát ábrázoló hazugság, mely bizonyára el is hitte az ahhoz fűzött hazugságokat. Nevezhető-e ez a társaság műveltnék és felvilágosodottak?»

Ott van a baj, hogy még a társadalom felsőbb és legfelsőbb rétegei is elhiszik a vatiani Behemoth hazugságait és megcsik a szemét, ha arról azt állítják, hogy a római pápa vízzel megszentelte.

Az esküdtészek következőkép alakult: Rendes esküdték: Török Antal, Ifj. Grosz Ignác, Blumenfeld Adolf, Roos Adolf, Weinberger Dávid, Glück Samu, Grünspan Herman, Bauer Antal, Szaller Miklós, Bánóczy Kálmán, Perlstein József és Vandraska Antal. Pótesküdték: Haas Adolf és Klein Géza.

A vádat Havathy József kir. helyettes főügyész képviselte, kinek védbe-széde után Dr. Kiss Sándor sárospataki ügyvéd adta elő pathetikus hangú védőbeszédét. A vád, ugymond, három irányban inkriminálja a kérdéses cikket: hogy megsértette a róm. kath. vallás «Szent Mária kultuszát», a papát és a szentelt-ly kultuszt, mely háromszoros sértés által meggyalázta és közborzoló okozott. Amde az inkriminált cikk nem a vallásos tisztelet tárgyait sérti, csak a népek azt a könynyenhihető réteget ostromozza, mely a saját vallás által is tilalmazott babonáknak és legendáknak hódol, mint az legutóbb e környéken is előfordult s a cikk célja nem a vallásos tisztelet tárgyainak meggyalázása, sem közborzolóokozás, hanem csupán hogy saját lelkesztársai figyelmét bizonyos néposztályok babonák műveltségére felhívja. Sőt még ha közborzoló okozása lett volna is az inkriminált cikk célja, kihágás fenn nem forog, mert a cikk tényleg nem okozott közborzólót, amennyiben az egy, csupán református teológusok körében elterjedt szaklapban, nem a teljes nyilvánosságának, hanem szakembereknek száma jelent meg s legfőkébb szakemberek vitájára alkalmas szolgáltatott, de közborzólót nemcsak nem okozott, de nem is okozhatott.

Az ügyész replicája s a védő befeljező szavai után maga vádolt elő erős hangon kelt ügye védelmére, hogy az elnök öt figyelmeztetést volt kénytelen. Az esküdtészek rövid tanácskozása után Vandraska Antal, mint az esküdtészek főnöke, kihirdette a verditket, mely a megállapított egyetlen kérdésre: «bűnös-e Homoki Antal abban, hogy a «Sárospataki Lapok» 1900. évi febr. 5-iki számában megjelent «Sok jó tanács» című cikkének (fentirt) passzu-

sával a vallásos tisztelet tárgyait meggyalázta és közborzólót okozott» — nem-mel felelt, mire a bíróság felmentő ítéletet hozott s a kincstárt a költségekben marasztalta.

Az ítéletben a vádhatóság is megnyugodott. Szombaton, Pekar Pál, Bili József és Batkos József sztrópkói legények álltak az igazságszolgáltatás sorompói közt rablással vádolva, amiért egy este a kapuban künn álló Teréz Annának amúgy paraszt módra udvaroltak. — Ugyanis az a tényállás derült ki, hogy legfeljebb a szivét akarták elrabolni a sztrópkói szépeknek s vastag tréfalkozás közben a zsebébe nyulva, onnan 4 firt 12 krt tartalmazó tárcáját heccből kivették. A leány azonban nem vette tréfára a dolgot s mikor a legények a pénzt pár nap múlva vissza akarták adni, már megtette ellenük a feljelentést.

Dr. Fried Lajos védőnek sikerült kimutatni, hogy csak kissé vastagabb paraszt heccről, nem büncselekményről van szó, mire az esküdtbíróság vádoltakat fölmentette. Az ítélet jogerős.

IRODALOM.

o **A Művészet** új száma változatos tartalommal, díszes kiállításban jelent meg. Szerkesztője Cs. Szabó Kálmán és főmunkatársa Beniczkyné Bajza Lenke, akik ezt a magas színvonalon álló lapot nagy áttekintéssel vezetik. E tartalmas lap, mely már egy évi fennállása alatt sok szolgálatot tett a művészetnek, melyet teljes lelkesedéssel karolt fel, hamar lett közkezdélt. Számatlan gyönyörű reprodukció díszíti e pompás lap mostani számát is, mely elbeszélést közöl Vértessy Gyulától, Lengyel Laurától. Közli a nagy sikert arató «Tetemre hívás» című magyar opera szövegkivonatát és a nagyváradi Szilgietzi-Színház megnyitására Váradi Antal által írt előjátékot, Beniczkyné Bajza Lenke folytatja Hanna című regényét és Wildenbruch Cyprianus a varázsló című poétikus regényét (fordítja Hann Peppi). Avróbb közleményei és kritikái is változatosak és igen érdekesek. E kitűnő képes lap előfizetési ára félévre 8 korona, negyedévre 4 korona. Előfizetni a kiadóhivatalban: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz. alatt lehet.

— **Az állatok világa.** Brehm hatalmas műveiből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bámulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leírással, mely a munkát az egész világon kedveltette. Ennek a második füzetnek a szövegét 9 kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatú műlap és egy színes nyomatú műmelléklet. Az állatok világa Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, Váci-körút 78.) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

A szerkesztőség üzenete:

R. I. az ön rémálmozainak szivesen helyet adnánk, ha lapunk vicclap volna s volna egy külön rovatunk a csodabogarak számára. Így csak a szerkesztői üzeneteket közt hozhatjuk azt, itt is csak azért, hogy elrettentő példul szolgáljon. Imo:

Sejtelm.

Egy kis leány az ablakon kinézett eldúlán. Hát arra ment egy szalodon. Cvikkerrel az orrán.

No lám — gondolta — mit keres, hol jár itt ez a cvikkeros, Ily késő eldúlán?

«Ki ő, mi ő, oh mon dieu, Hozzánk igyekezzik tán? Tán éppen háztűznéni jő, Cvikkerrel az orrán? Kérőbe jő, oh, zikkor ez. Azért bámul e cvikkeros Ily szörnyű módon rám!»

Kiadótulajdonos:

LANDESMAN MIKSA.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy

nagy választéku női felöltő raktárunkkal
a november hó 5 és 6-án megtartandó

országos vásárra

megérkezünk.

A midőn ezen alkalomról értesíteni szerencsénk van, tudatjuk hogy a hecske vásártéren felállított raktárunkban a legújabb divatu *női felöltők u. m. palciok, jaketek gallérok, bundák, szörmedruk*, a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árban szerezhetők be.

B. látogatását kérve vagyunk kitünő tisztelettel:

Heiman Lipót és Tsa

női felöltők áruháza Nagyváradon.

Javításokat jutányos árban kifogástalanul eszközöl.

Dísz- és igás-lószerszámok, különleges ostorok, ostomyelekből nagy raktár

Landesmann Samu
szijgyártó és nyerges

SATORALJA-UJHELY. Rákóczy-utca. (Kis-piac)

Lovak ápolásához szükségeltető mindenféle különlegességek és eszközök.

Legfinomabb bőrszírok, kenőcsök, szappanok.

Vadászati eszközök nagy választékban

Sérvőkötőben nagy raktár.

Egy barokkstilű teljesen új

hálószoba berendezés

jutányos áron eladó

Bővebbet: a kiadóhivatalban

Fuhász Jenő úr házában

(Főtér 9. szám) az emeleten egy utcsai

erkélyes lakás

esetleg butorozva is azonnal kiadó.

LANDESMANN MIKSA és TÁRSA

két gyorsajtóval, különféle segédgépekkel és a legdivatosabb betűfajokkal, a kor igényeinek megfelelően berendezett

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

WEKERLE-TÉR SATORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlunk mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röpíratok, diszművek, színlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, számlák bárcakönyvek perforirozva (lyukasztva) levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodalmi és tánevigalmi meghívó, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok falragaszok stb. stb.

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kiváratra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL

melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

POLITIKAI UJSÁG

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2 kor. 50 fil.